

Свобода як найвища цінність у вірші Григорія Сковороди «De libertate»

Паспорт твору «De libertate»

Рід літератури: лірика.

Вид лірики: патріотична.

Збірка: поза збірками.

Поштовх до написання тексту: посилення кріпацтва, поневолення людей.

Тема: найбільша цінність для людини — воля.

Ідея: спонукання читача до цінування волі.

Риторичні запитання: «Що є свобода? Добро в ній яке?».

Риторичний оклик: «Слава навіки буде з тобою, / Вольності отче, Богдане-герою!».

Порівняння: «добро золотее».

Звертання: «Богдане-герою».

Образи-символи:

Богдан Хмельницький — символ вольності;

свобода — символ сенсу життя;

болото — символ матеріального і не вартого людської уваги.

Практичні завдання

Афоризм — короткий і влучний вислів, що виражає глибоку думку. Одна з ознак афоризму — парадоксальність, тобто думка, закладена в афоризмі, суперечить загальним поглядам на порядок речей. Пригадаймо вислів Октавіана Августа «поспішай повільно». Афористичним є і напис на надгробному камені Григорія Сковороди: «Світ ловив мене, та не спіймав». Тобто світ (суспільний устрій того часу) вимагав від Сковороди дотримуватися правил і навчальних програм, діяти певним чином, а він найбільше цінував свободу, тому залишався вільним у своїх думках та діях.

Поміркуйте над двома афоризмами Григорія Сковороди, спробуйте прикласти їх до власних життєвих спостережень, можливо, ви знайдете приклади з української чи світової літератури, які їх ілюструють: «Не все те неправильне, що тобі незрозуміле»; «З усіх утрат утрата часу найтяжча».

Рекомендовані джерела:

1. Лекція літературознавця Олексія Сінченка «“Не равное всѣм равенство”, або як сприймати Сковороду»:
https://www.youtube.com/watch?v=_OxXyjtRB3U&t=3326s.
2. De Libertate (про свободу). Хорея Козацька (official video):
<https://www.youtube.com/watch?v=mUx2TOWiVpg>.